

SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET
EM2019/43,103
Tillie Martinussen

10. oktober 2019

Pisortat ataatsimoortumik allaffissornerisa aaqqissugaanerannut atatillugu naliliinissamut ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsisoqarnissaanut Naalakkersuisut peqquneqarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Maanna suliaasaasut aallaavigalugit allaffissornerup annertussusaa ataatsimiititaliarsuup nalilersussavaa, suleriaatsit sunniuteqarluarnerusut pilersinnissaannut immikkoortorta qarfiillu suliaasa qarfiillu (sektorit) akimorlugit suleqatigiinnerup pitsanngorsaaviginissaanut periarfissat misissussallugit, kiisalu allatut aaqqissuussinissamut periarfissanik siunnersuuteqarluni. Siunnersuutini tamani inatsisit ingerlatsinermut tunngasut qasukkartinneqannginnissaat aallaaviussaaq. Ataatsimiititaliarsuaq inunnit sektorinit assigiingitsuneersunit inuttaqassaaq, tassa pisortat sektoriineersut aamma namminersortut sektoriineersut ilaasortat misilittagaqartut amerlaqatigiissallutik. Ataatsimiititaliarsuaq assigiingissitaartuneersunit ilaliussanik sulisitaqassaaq, sulininilu ukiut marluk iluanni naammassissallugu. Tamatuma kingorna ataatsimiititaliarsuup innersuussutai Inatsisartuni politikikkut suliarineqassapput.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiiit)

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugi aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara: Immikkoortuni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akuuffigisaanni marloqiusamik allaffiossornerup pinngitsoortinneqarnissaanut, ataatsimut suleriaatsit pisariillisarnissaannut isumalluutillu avitseqatigiissutigineqarnissaannut periarfissat qulaajaaffigalugit Naalakkersuisut nassuiaammik UKA2021-mut saqqummiussinissamik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut

(Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut)

Naalakkersuit ilaatigut marloqiusamik allaffiossornerup marloqiusamik allaffiossorigineqarnera tungavigalugu siunnersuutip uuma itigartinneqarnissaannik inassuteqarlutik akissuteqaataannut qujanaq. Ilaatigut quianartorujussuuvoq.

Taamatut oqareerluta siunnersuutip uuma suliaq ingerlanneqarpat itigartinneqarnera soorunami paasiumaatsipparput. Paasinninnerput malillugu Naalakkersuisut nunatsinni allaffiossornerup pitsaasumik eqqarsaatigilluakkamillu nutarternissaata qulakkeernissaanut amerlanerusunik tapersiiffigineqarunik – Naalakkersuisut pitsaanerusumik iliuseqarsinnaapput.

Aamma paasiumaatsipparput, Naalakkersuisut soorlu pisortat allaffiossornerisa annertoorujussuarmik misissuiffigineqarnissaa pillugu siamasinnerusumik tunngavissaqarluartumillu isumaqatigiissuteqarnissaaq qulakkeerniarlugu periarfissaaq tigunngimassuk. Tamanna soorunami siunissami ukiorpassuarni aalajangiiffigisassat patajaatsuunissaat qulakkeerniarlugu pitsaanerpaajuvoq – pingaartumik toqqagassatut isikkoqarunnaartoq kisiannili aningaasartuutaalersut isertitsiviusinnaasullu siumut ullulernerat tunngavigalugu pisariaqartuusoq Naalakkersuisut akissuteqaamminni uparuarmassuk.

Pivusooq tamanna immikkoortunut pisortat akisussaaffigisaannut kinguaattoorfiusunut ukiunilu arlalinni sulisussarfigineqarsinnaanngitsunut sanilliukkaanni, taava marloqiusamik allaffiossornerup EQQORTUMIK

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

tulleriinnilersornissaa pingaarnerulerpoq.

Sulisut piginnaasaqarluartut ilinniarluarsimasullu ilinniagaqarnermut amerlassusaat, atorfinnut inuttaqanngitsunut piginnaasaqarnernut saliullugu isigigaanni suliaq sulii naammassiuminnaannerulerpoq.

Naalackersuisut sulinertik aaqqiissutissatut pitsaanerpaatut isiginnikkunarnerat ataqqillugu, immikkoortumik pitsaasumik ilungersorluni avataniillu tapersiiffiqineqarluni politikikkullu siamasissumik tapersorneqarluni nutaamik, isumassarsisitsisumik pitsaanerusumillu sulinissaq qularnanngilaq.

Siunersuutini siunertaq suliarissallugu ajornarnaviannngilaq, taamaalilluni inuiaqatigiit iluaqutigilluarniassammassuk tamassumalu kinguneranik innuuttaasunik sullissiuinnaarnermik misigisaqannginniassammata. Tamanna iluatsippat ukiorpassuarni aggersuni atuutissaaq, politikikkullu aaqqeeriaatsimik suleriaatsimillu nassaassalluta.

Akerlianik; iluatsinngippat Naalackersuisut ataqqisaanerminnik, aningaasanik, piginnaasanik minnerunngitsumillu politikikkut siamasissumik tapersorneqarnermik annaariaanaavaat. Aalajangiineq una piffissamat qinigaaffimmut ataasiinnarmut atuutissanngilaq, siunissamili piffissanut qinigaaffipassuarnut atuutissalluni, taamaammat Naalackersuisut kaammattorpagut akissuteqaatiminni aallaavitsik allanngorteqqullugu assallu isaanneqartoq siunnersuutini taakkunani marlunni takutinneqartoq tigoqqullugu.

Taamaalilluni siunersuutit marluk tamarmik aaqqiissutissanik nutaanik tapersiitsiniarluni inunnit sulianik ingerlatsisunit immikkullu ilisimasalinnit avataaneersunit tapersiiffiqineqarnissap qulakkeerneqarnissaanik siunertaqartut pineqarput – taamaalilluni qaratsat maannakkut periutsimik kisimiillutik ”nutaanik” eqqarsartussat taakkuinnaassanatik.

Namminersorlutik Oqartussat kommunillu piginnaasat assigiit isumalluutillu ikitsut pissarsiarisinnaasatik pinnaassutigiinnaassagaat oqaatiginiarneqarpoq, akerlianilli immikkoortumik ingerlalluurtumik nammineq ersarissumik akisussaaffilik pilersinneqarniassammata – taamaalillunilu immikkoortuni taamaaliorfigineqarsinnaasuni allaffissornermi ataatsimi suliaqartoqassalluni.

Nunami 56.000-inik inuttaqartumi kommunini innuuttaasunut naliginnaasumik qaninnissaq qulakkeerneqarsinnaasariaqarpoq aammalu sulianik ingerlatsinerni immikkut ilisimasallit ikiuuttussallu kiisalu qitiusumiit angalaqatigiittartut immikkullu tapersiisoqarnissaa qulakkeerneqassalluni – taakkulu innuuttaasut qanillugit najugaqarfinni immikkut ilisimasallit suleqatigissavaat iliuusissatullu pilersaarusoqatigissavaat, suleqatigissavaat, misissueqatigissavaat, suliaasanik suleqatigissavaat katsorsaasarnissanillu pilersaarusoqatigalugit.

Aamma tunngavilersuutigineqarpoq inatsisit ingerlatsinermut tunngavigisanik annikillisisitsinnginnissamik tunngavik aallaavigalugu sulisoqassasoq, aamma namminersortut pisortallu sulinermi peqataatinneqassasut.

Tamakku arlaannaalluunniit sulinermi ingerlanneqartumi Naalackersuisut uani takutitsigaanni pigunannngillat.

Siunnersuutip uuma ataatsimiititaliamut sulisanngortinnissaanut itinerusumillu suliarineqarnissaanut tunngaviit pitsaasut amerlaneroqaat.

Isumaqapugut tamakku ataatsimiititaliami suliarineqartariaqartut.

**SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET**

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuutini taakkunani marlunni immikkoortut pitsaanerit ilanngullugit suliarilluakkamik peqataatitsisumillu allannguutissatut siunnersuuteqarnissaq siunertaralugu siunnersuut una ataatsimiititaliamut ingerlateqqipparput.

Immikkoortumi tassani kisimiilluni ingerlatisoqannissaa akissaqartinngilarput.